

**Formularium Terminoru[m] seu Registrorum Nouiter
Jmpressum [et] eme[n]datu[m]**

Rom, 1511

Decretu[m] citation[em] cu[m] inhibition[em] ad partes ad instan[tiam]
principalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70641](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70641)

Opusculum iuris canonici concernientem iurisdictionem

VI

prepetuum ad prenarratum actum faciendum infra tres dies certum
prime et immediate sequent sub dicta ercoicationis pena qua tunc
contra eundem et aduerso principalem debitorum in scriptis tuit et
promulgauit in persona supradicti magistri Joannis et notarii et pro
curatoris patens ut permittitur et acceptum perfigendum duxit et prefixit.

Decretus citationis cum inhibitione ad partes ad instantiam principalis.

Omparuit et vel Constitutus et honorabilis vir dominus et principaliter notatus principaliter pro scilicet citra in quo cunctis procuratorum suorum per eum hactenus quolibet constitutorum reuocationem. Et sibi citationem legittimam una cum inhibitione inserta extra Ro. curiam et ad partes contra et aduersus quendam et aduerso principalem in eadem ipsi domino auditori facta et patentata commissione et aduerso principaliter notatum et descriptum. Quosque alios et singulos sua cetera vel diuisum interesse putantes et in executione citationis decernende homines simul vel successiue noscandos iuxta et sum eiusdem ipsi domino auditori facte et patentata commissione vni formam pertinenter et tenorem in forma solita et consueta decreui et concedi per dominum auditorem presatis debitis cum instantia postulauit. Quam quidem citationem cum inhibitione inserta prime prepetua domini auditorum memoratus dicto domino et principaliter instanti et petenti extra Ro. cu. et ad partes sub termino. Ita et vel et die postquam citatione legitime exequuta fuerit ad comparendum coram eo in forma solita et consueta decreuit atque concessit. Namque prout petita extitit et decreta per me patens cause notarium atque scribam predictum exinde fieri et subscribi suosq; sigilli appensione communiri voluit: insitque pariter et mandauit prout et quemadmodum in quodam citationis una cum inhibitione inserta publico instrumento per me patens cause notarium atque scribam prefatum exinde in notam recepto et inferius apud acta cause hominem registrato plenius continetur et habetur. Presentibus ibidem discretis viris magistris. Ia. et Ia. notariis publicis dictis domini auditoris et coram eo scribis Clericis. et n. et n. dioecesis testibus ad presentia vocatis specialiter et rogatis.

Et noster vero Litationis cum inhibitione inserta publici instrumenti unde supra sit mentio sequitur et est talis.
Dominicus Jacobatius.

CSi ad instantiam procuratoris asserti decernatur.

Principaliter citra et
petit et obtinuit de
cerno citationem cum
inhibitione inserta
ad partes sub termi
no. lx. die iuxta for
mam commissionis
presentibus et.

Littere citato:le per
domini decretis.

Premarior assertus

M. procurū assertus
dñi. Ia. principalis
promittens de rato
et obligando se sub
pena ducēt/ ducat
i forma obtinuit de
cerni citationēz cum
inhibitionē ierta ad
partes sub termino
lx. di. iuxta formam
cōmissionis presenti
bus tē.

Pone in domo habitationē dñi auditoris p̄fati et coram eo sū
ptor ad hec specialiter vocator et rogator p̄ntia personaliter cōsti-
tutus prouidus vir magister n. in Ro. curia causaz et honorabilis
viri dñi n. principalis in supradicta ipi dño auditori facta et p̄ntata
cōmissione principaliter nominati procurator assertus Tolerisqz
de hmōi sue procurationē mandato legitimā fidem et sufficientem
facere cautionem qđ constabit de sue procurationē mandato hmōi
ad hanc causam sufficienti: seu saltem q̄ oia et singula acta facta
dicta gesta et per eum in hmōi causa procurata per prefatū dñm. Ia.
principalem suū ratificari debeant et approbari sub pena cc. ducat.
auri de camera pro vna cedem camere aplice et alia medietatibus
parti citande applicandorum et persoluendoz promisit. Id quo
quidem pena soluenda si eam cōmitti contingat idem magr. M.
procurator oia et singula bona sua mobilia et imobilia presentia et
futura vbiqz existentia hypothecauit et efficaciter obligauit. Et
nihilominus libi noie quo supra procuratorio partiqz sue prefate
citationē legitimā vna cū inhibitionē inserta otra et aduersus hono-
rabilem virum dñm n. exaduerso principalem in eadem ipsi dño
auditori facta et presentata cōmissionē exaduerso principaliter no-
minatū et descriptū. Omēsqz alios et singulos sua cōiter vel diuisim
interesse putān et in executio citationē decernende hmōi simul vel
successive noīandos iuxta et fm̄ p̄narrate ipsi d. auditori subpertus
vt p̄mittitur facte et p̄ntate cōmissionē vim formam cōtinentiam et
tenore extra Ro. cu. et ad ptes in forma solita et cōsulta decerni et
cōcedi p̄ dñm auditore prefatū debita cū instātia postulauit. Quā
quidē citationē vna cū inhibitionē p̄petitā dñs auditor memoratus
dicto magr. n. procuratori asserto instāti et petenti ptiqz sue memo-
rat̄ recepta p̄mititus ab eodē obligatiō predicta in forma solita et
consueta extra Ro. cu. sub termino lx. diez post legitimā citationē
executionē ad cōparendū corā eo decernendam duxit et concedendō
decreuitqz pariter et concessit. Eamqz prout petita tē. vt̄s.

Si est subcessur tē.

Principal' citra ad
missus tacti tē. iura
uit de phorescentia
i forma p̄ntibus tē.

Et sibi citationē legitimā vna cū inhibitionē sub sentenths et cen-
suris ecclesiasticis ac pecuniarijs penis inserta vt̄s. Quā quidez
citationē cū inhibitionē inserta sub censuris et penis hmōi proxime
preperitam dominus auditor memoratus. vt̄s.

Quādo iuramentū perhorrescentie procedit decretū.

Onstitutus tē. vel cōparuit tē. honorabilis vir dñs. Ia. princi-
palis vt̄s. et se ad iurandum de perhorrescentia iuxta et scđm pre-
narrate ipsi dño auditori vel Ep̄o locutē facte et p̄ntate cōmissionē
vim formā et tenorem admitti p̄ dñm auditore vel ep̄m locutenc̄

VII

prefatum debita cum instantia postulauit. Ademoratus tunc dñs auditor vel episcopus locumtenē cundem dñm. Ia: principalem ut prefertur instantem & potentem ad iurandum per hore sentie soli cum & consuetum iuramentum admittendū duxit & admisit. Qui dñ sic admissus fuerat statim & incontinenti ad iuramentū ipsius dñi auditoris vel ep̄i locumtenē & in eius manibus tactis per eum ob hoc corporaliter scripturis sacrosanctis ad sancta dei euā gelia iurauit & dixit q̄ ipse dñs n̄-principalis non sperat posse con sequi in huiusmodi causa propter aduersarij potentiam aut immoderatos fauores in partibus iusticie cōplementū p̄sentibus &c.

Constitutio p̄t

Quando citatio occurrerit per edictum.

Onstitutus Rome in domo dñi auditoris vt̄s. Venerabilis vir dñs n̄-principalis in supradicta ipsi dño auditori. vel ep̄o locumtenē surrogato facta & p̄nitata cōmissionē principaliter noſatus principaliter pro scipso citra &c. Renocationē volens docere legitime quod sibi seu alicui alteri eius nomine p̄o exequendis litteris citatoris & inhibitoris contra & aduersus quendam. Ia. eraduero principalem in eidez ipsi dño Auditori. Vel Episcopo locumtenē surrogato: facta & p̄nitata cōmissionē principaliter eraduero descriptū & designatū in eius propria persona seu ad domicilium tutus non pateat accessus duos testes videlicet. Ia. & Ia. clericis siue laicis. Ia. & Ia. diocesibidem p̄ntes & astantes vt & tanq̄ testes ad iurandum de perhibendo in huiusmodi causa testimonium veritati de & super non tuto accessu antedicti exhibuit atq̄ produrit. Quos ad hoc admitti coruinq̄ solita iuramenta recepi. necnon interrogati & examinati per dominum auditorem siue Episcopū locumtenē surrogatum &c. postulauit. Ademoratus tunc dominus auditor siue Episcopus locumtenē surrogatus ad ipsius domini. Ia. principalis instantiam dictos testes ibidem presentes & astān vt & tanquam testes ad iurandum de perhibendo in huiusmodi causa testimonium veritati duxit more solito admittendum atq̄ admisit. Qui quidem testes dum sic admissi fuerant statim & incontinenti ad mandatum ipsius dñi auditoris siue Episcopi locumtenē surrogati tactis p̄ eos & eorum quilibet &c. vt infra circa l̄ram. A. in margine. **C**tenor vero citationē cum inhibitionē inserta instrumenti publici per edictum publicum &c.

Verbi universis & singulis xp̄ifidelibus. Et presertim. Ia. nationis Johannes Ulanlius &c.

Ovisor retulit &c. Ad hī p̄ntis cause Notario atq̄ scribe predicto se de ipsius domini Auditoris mandato sibi super hoc re

Lconstitutus ī domo dñi corā eo. n. principalis volēs docērē de n̄ tuto accessu &c. pduxit. n̄. testes infra noſatus q̄ admissi iurauerunt in forma tacitū.

A **I**te citationē cū inhibitionē inserta p̄ dñs decretū.

B

Curso: retulit se ci-
tasse. n. t. n. testis ad
surandum et. sup non
tuto accessu instan-
dno. n. principali.

Relationi facta co-
paruit in eodē iudi-
cio dñs. n. principal'
citra tē. t. pdixit te-
stes pdictos q. xpul-
si tacti scripturā tē.
surarunt.

asseruit legitime facta et ad honorabilis viri dñi. n. principalis in
prescripta ipsi dño auditori facta et p̄nitata cōmissione principaliter
nominati instan̄ heri hodie statim peremptorie citasse duos testis
videlicet honorabiles viros dños. Ia. t. Ia. vt et tanq̄ testes ad iu-
randum de perhibendo in hmoi causa testimonii veritati de et su-
per non tuto accessu ad quendam dominū. Ia. ex aduerso princi-
palem descriptum et designatum sive ad parochialem ecclesiam
Ia. t. Ia. dioces de qua in eadem ipsi dño Auditori facta et presen-
tata commission fit mentio p̄ citationē legitimia in hmoi causa ad
partes decernenda et exequenda ad statim tē. Uel ad primam tē.
Cuius quidem cursoris relationi sic ut premititur facta compa-
ruit in codeni iudicio coram domino Auditori presato ibidem ad
huc prout ubi supra loco et hora preallegatis ad iura reddendum
et causas audiendum pro tribunali sedē dominus. Ia. principalia
supradictus principaliter pro seipso citra tē. revocationem. Et su-
pradicto testes sic ut premititur citatos ibidem presentes et iu-
dicialiter comparentes ut et tanq̄ testes ad iurandum de perhi-
bendo in huiusmodi causa testimonium veritati de et super non
tuto accessu ad dictum dominum. Ia. ex aduerso principalem ac
parochialem ecclesiam. Ia. prefatam exhibuit atque produxit.
Quos admitti corumq; solita iuramenta recepi necon desuper
more solito examinari et interrogari per dominum tē. postulauit.
Memoratus tunc dominus Auditor ad ipsius domini. Ia. princi-
palis instan̄ supradictos duos testes superius ut premititur cita-
tos et productos ibidem adhuc presentes et judicialiter comparen-
tes ut et tanquam testes adiurandum de perhibendo in huiusmodi
causa testimonium veritati de et super non tuto accessu predicto
duxit more solito admittendos et admisit. **C**ui quidem testes
dum sic per dominum Auditorem presatum admissi fuerant sta-
tim et incontinenti ad mandatum ipsius domini Auditoris et in
eius manibus tactis per eos et corum quemlibet ob hoc corpora-
liter scripturis sacro sanctis ad sancta dei euangelia solemniter iu-
rauerunt et dixerunt et quilibz eoz iuravit et ditit se velle dicere et depo-
nere purā mentē clarā sincerā ac omnimodā quam scierint et qui-
libet eorum scierit in huiusmodi causa veritatem de et super om-
nibus et singulis super quibus ipsos et corum quemlibet in hmoi
ca exanimari otigerit sive interrogari hec p̄tio dolo fraude amore
fauore ira odio rācore et qualibz alia sinistra machinatiōe i pm̄issis
postpositis penitus et semotis. **C** Subsequenter vero dominus Au-
ditor memoratus ad dicti domini. Ia. principalis instantiam ulte-
riorem supradictos testes sic ut premititur citatos productos ad-
missos receptos et iuratos ibidem adhuc presentes et judicialiter

Juramenta testiuꝝ.

VIII

comparentes an personam dicti Domini. **A.** et aduerso principali recognoscerent vel ne. Et an ad ipsum ac parochiale ecclesiam. **A.** prefatam pro litteris suis immo verius apostolicis exequendis tutus paret accessus. Uel ne interrogandum duxit et interrogavit. Uolens atque mandans eisdem ut ad hanc suam interrogationem medijs eorum iuramentis superius ut premititur prestitis responderent et quilibet eorum responderet.

CQui quidem testes dum sic per dominum auditorem interrogati fuerant statim et incotinenti ad ipsius domini auditorem interrogationem huiusmodi respondendo medijs dicti eorum iuramenti ut premititur per eos prestitis dixerunt et quilibet eorum successiue dicit se persona dicti domini non et aduerso principalis bene cognoscere quodque ad ipsius seu eius domiciliu ac ecclesiastica prochiale prefatam ad frequendum contra cuius lras applicas siue cito rias propter ipsum dominum non et aduerso principalis et suorum parentium et amicorum potentiam.

Uel sic.

CId opter guerras prout prechdolor in illis pribus vigentes tum non patere accessum. Addentes nihilominus ipsi testes quod in huiusmodi causa ipsius non et aduerso principales promissorum occasioni aliquam non auderent in ipsius proprieta psonam siue ad eius domiciliu: nec aliquis eorum auderet facere executionem: quia scirent quod executantes lras huiusmodi aut executionem demandarent in eorum corporibus periclitarent. Quibus quidem testibus sic ut premititur et ut infra.

Uel sic.

CUolens docere itime quod sibi seu alicui alteri per frequendum lras cito rias contra et aduersus dominum non et aduerso principale in eadem ipsi domino auditore facta et probata commissio principaliter et aduerso descriptum et designatum siue suos in hac parte complices et sibi adherentes in eorum proprietas psonis seu ad eorum domicilia tutus non patet accessus: duos testes videlicet non et non ibidem presentes et astantes ut et tandem testes ad iurandum de phibendo in huiusmodi causa testimonium veritatis de et supra non tuto accessu audiendis exhibuit atque prodixit. Quos ad hoc sub exceois pena cogi atque compelli: eorumque solita iuramenta recipi: nec non interrogari et examinari per dominum auditorem et postulavit. Memoratus tunc dominus auditor ad ipsum dominum non principalis instantia prefatos duos testes ibidem ut premititur putes et astantes ut et tandem testes ad iurandum de phibendo in huiusmodi causa testimonium veritatis de et supra non tuto accessu huiusmodi duxit more solito subdicta exceois pena cogend et compellend: compulitque pariter et coegit.

A

CQui quidem testes dum sic admissi fuerant statim et incotinenti ad mandatum ipsius domini auditore et in eius manibus tactis per eos et eorum quilibet corporaliter scripturis sacrosanctis ad sancta dei euangelia iurauerunt et dixerunt et quilibet eorum iurauit et dicit se velle dicere et deponere puram meram claram sinceram et omnimodam quaz sciue-

B ij

Testes interrogati per dominum auditorem super non tuto accessu depositurunt ut hic.

Principalis vel procurator volens docere non tuto accessu obtinuit compelli duos testes qui expulsi tactis scripturis et surarunt in forma. Mominus testimoni.

**Testes interrogati
sup nō tuto accessu
deposuerunt ut hic.**

**Dic aduerte bene
circa dicta testium.**

**Quo facto idēz dñs
n.principalis obtin
uit sibi decerni cita
tione cum inhibi
tione inserta per edi
ctum publicum in
forma p̄tibus re.**

rim ac qui liber eoz schuerit in hmōl causa veritatē de & sup oib⁹
& singulis sup quibus eos examinari contigerit seu interrogari: pre
ce precio dolo fraude amore fauore ita odio rancore ac qualib⁹ alia
sinistra machinatione in premissis postpositis penitus & semot.
CSubsequenter vero dñs auditor memoratus ad dicti dñi. n.prin
cipalis instan̄ vltiore supradictos testes ibidez adhuc vt premitt
titur p̄ntes & astantes ac pductos & iuratos an ad dictuz dñm. **A.**
ex aduerso principalem sive ad hospitium habitationis sive ac di
ctam parochialē eccliaz pro litteris suis citatoriz immo verius
aplicis in eius psona exequēdis turris pateat accessus vel ne inter
rogandū duxit & interrogavit: volēs atqz mādans cisdē vt ad hāc
suā interrogationes medijs eoz supius vt pmittit p̄stis iuramē
tis respōderent & qlibet eoz responderet. Qui quidē testes dū sic p
dñm auditorez p̄fatu⁹ interrogati fuerant statim & incōtinēti ad
ipsius dñi auditoris interrogationē hmōi respōdendo medijs eorū
dicti iuramētis vt pmittit p̄ eos p̄stis successiue dixerūt & qlibet
eoz dixit ad ipm dñm. n. ex aduerso principale seu ei⁹ domiciliū aut
ecclaz prochialē presatam ad exequendū cōtra ipsum litteras ci
tatorias huiusmodi propter ipsius dñi. n. ex aduerso principalis ac
suoz parentum & amicoz potentiam tutū non patere accessum.
Addentes nihilominus ip̄i testes q̄ in hmōl causa cundē dñm. n.
et aduerso principalem p̄missoriū occasion in eius p̄pria psona ali
quam nō auderēt nec aliquis eoz audiret facere executionem quia
sciunt q̄ exequentes hmōi litteras citatorias cōtra euz in illis par
tibus in eorū corporibus perclitarentur. **C**Quibus quidē testibus
sic vt premittit citatis pductis admissis receptis iuratis interroga
tis & examinatis p̄fatu⁹ dñs. n. principalis ibidem adhuc p̄scens &
principaliter p̄ seipso citra tc. revocationem cōparens sibi citatio
ne legittimā vna cū inhibitione inserta p̄ edictum publicū cōtra &
aduersus p̄fatum dñm. n. ex aduerso principalem oēsqz alios & sin
gulos sua cōter vel diuisim interēsse putān & in executionē hmōi ci
tationis noīand iuxta & sedm vim formā cōtinēti & tenorem cō
missionē prenarrate in Ro. Lu. extra cam & in partibus ac in locis
publicis & vicinis affigend exequend publicandum & notificanduz
in forma solita & consueta decerni & concedi p̄ dñm tc. postulauit.
CQuam quidem citatione vna cum inhibitione inserta proxime
prepetitam dominus auditor memoratus per edictum publicū p
narratum. **C**Rome in audiētia publica litteraz contradictarum
dñi nostri pape vt moris est legendū publicandum necnō in basilica
principis apolorum de vrbe & audiētie causarum palatij apostolici
& vel atie campi flore; necnō extra dictam curiaz & in partibus in. n.
& n. dictis parochialis. n. eccliarum valuis seu portis tamēz in

De copulsorialibus generalibus per scriptura:

IX

locis circuicinis et convenientibus affigendum frequendo et publi-
candum dicto domino non principaliter instanti et petenti sub termino non
dicendum decreuit atque concessit. Namque prout petita extitit et decre-
ta per me presentis cause notarium atque scribam predictum exinde
scribi et publicari sigillique sui appensione communiri vo-
luit iussitque pariter et mandauit prout et quemadmodum in quodam
citatione una cum inhibitione inserta per edictum publicum homini
publico instrumento per me patens eae notarium atque scribam predictum
exinde in nota recepto et inferius apud acta eae homini registrato ple-
nus ostinet et habet. Propteribus ibidem discretis viris magistris non et non
notariis publicis dictis domini auditoris et coram eo scribis clericis non
et non diocesis testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

¶ Ceteris si est in vacatis. ¶ Rome in acie Campi flore ac valuis
scu portis Cancellarie apostolice ad instar edictorum publicorum que olim
in albo priorio scribebant cum propter vacationem generalis iam in dictas
citatio homini in audiencia regis dictarum domini nostri Ihesus Christi non
possit. Neconon extra dictam curiam tecum vobis.

¶ Tenor vero citationem una cum inhibitione inserta publici instru-
menti per edictum publicum unde supra fit mentio tecum.

¶ Unius et singulis christifidelibus tecum.

Testes.

Litatio per edictum
per dominum ad partes
decreta.

De Compulsorialibus generalibus.

¶ Tertius sibi prius sue letrast compulsoriales generales extra Ro. Lu. et ad pro-
prietatem vel Episcopum locutus est surrogatum debita cum instantia postula-
vit. Quas quidem letrast compulsoriales generales prime perpetitas
domini auditorum vel episcoporum locutus memoratus dicto magistro non procur-
atori instanti et petenti prius sue in forma solita et sueta decreuit
atque recessit. Letasque put petita extiterat et decrete per me patens eae
notarium et scribas exinde scribi et publicari suiqz sigilli appen-
sione communiri voluit iussitque pariter et mandauit. Prout quemad-
modum in quodam letrast compulsorialium generalium homini instru-
to publico per me patens eae notarium atque scribam predictum exinde in notam recepto
et inferius apud acta eae homini registrato plenus ostinet et habet.
Propteribus ibidem discretis viris magistris non et non notariis publicis di-
ctis domini auditoris et coram eo scribis clericis non et non diocesis testibus
ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

¶ Tenor vero letrarum compulsorialium generalium publici instru-
menti unde supra fit mentio sequitur et est talis.

¶ Adscriptus de vice.

Principalis vel pro
curator obtinuit si-
bi decerni litteras
compulsoriales ge-
nerales ad pres in
forma patribus tecum

B ij